

Kázeň z evanjelických večerných Služieb Božích, Bratislava (Nový kostol),
utorok, 4. 10. 2022, 18.00 h, ES 316, 340, 422, Žalm 100, Antifóna 89

1. Kráľov 17, 2 – 5: „² Nato mu (Eliášovi) zaznelo slovo Hospodinovo: ³ *Odíd' odtiaľto, obráť sa na východ a ukry sa pri potoku Kerít, ktorý je na východ od Jordánu.* ⁴ *Z potoka budeš piť; krkavcom som prikázal, aby ťa tam živili.* ⁵ *Odišiel teda a urobil podľa slova Hospodinovho. Odišiel a usadil sa pri potoku Kerít, ktorý je na východ od Jordánu.*“

Milí bratia a milé sestry!

V auguste t. r. na vyše týždeň uviazla v rieke Seina na severe Francúzska veľryba bieluha. Veľa ľudí sa pokúšalo zachrániť ju, mnoho prostriedkov bolo vynaložených, no veľryba počas pokusu o jej záchranu uhynula.

Možno niekomu napadla myšlienka, **či ľudstvo pre záchranu živočíchov nevykladá príliš vysoké náklady.** Mohli by sa použiť napr. na nasýtenie hladujúcich ľudí.

Pandémia covidu-19 pripomenula, že hoci vedci dokážu rýchlo vyvinúť účinné očkovacie látky, práve zvieratá sú tými, na ktorých sa jedovatosť očkovacích látok skúša najprv. **Za svoje prežitie by sme popri Pánu Bohu, vedcom a lekárom, mali teda poďakovať aj mnohým zvieratám, na ktorých boli vyskúšané, očkovacie látky.** Týmto nemým tváram vd'ačíme za svoje prežitie. **Na životoch zvierat stojí v značnej miere naša civilizácia** – a to nielen kvôli tomu, že zo zvierat máme potravu, ale aj kvôli testovaniu očkovacích látok na zvieratách. **Až so samozrejmosťou sme si zvykli, že kvôli nášmu životu a zdraviu sa obetujú iné živé bytosti.**

Sú známe prípady, keď veľryby ochránili potápačov pred žralokmi, alebo keď domáce i divé zvieratá zachránili deti v ohrození. Koľko psov zachránilo ľudí preživších po zemetrasení pod troskami domov?! Pri vyhľadávaní nášľapných mín vo vojnových zónach sa používajú vycvičené krysy.

Tvory zo živočíšnej ríše – krkavce – zachraňujú život aj prorokovi Eliášovi, ktorý uniká pred suchom k potoku Kerít. Vtáky mu ráno aj večer prinášajú potravu – chlieb a mäso. Následne Eliáš ide do Sarepty, kde spoločne s vdovou a jej synom z Božej milosti prežívajú najhoršie obdobie hladomoru.

Áno, **tí najslabší a neraz opovrhovaní, umožňujú prežiť Božiemu prorokovi. Dejiny ľudstva sú dejinami záchrany – spásy od Hospodina, ktorý si ako záchranárov používa aj zvieratá, živočíchy. Máme im čo vracať. A aj sa od nich čo učiť.** Prírodu chránime nezriedka kvôli sebe samým – aby sme – ako jej súčasť prežili. Prípadne, aby nemizla pestrosť prírody. Práve od zvierat sa môžeme učiť premýšľať inak. **Zvieratá totiž ľudom pomáhajú nielen v ohrození života.** Je dobré na to nezabúdať. Kiež dokážeme v sebe vykreslať spolupatričnosť so všetkými živými.

Niekoľko príkladov z Písma svätého:

V 4. Mojžišovej 22. kap. je svedectvo, akou pomocou sú ľudom zvieratá. **Bileám** je profesionálny „hater“ (osoba verejne vyjadrujúca nenávisť). Za masťnú sumu od móabskeho kráľa Baláka mal prekliat' Boží ľud Izrael, ktorý putuje za slobodou.

Vidina zisku spôsobí, že Bileám nevidí, či nechce vidieť, čo vidí **oslica**, ktorá **ho vystríha pred neprávnyim počínaním**. Bileám oslicu opakovane surovo zbije. **Zvieratá však zdieľajú s nami celú škálu radostí a utrpenia**, čo sa vymyká nášmu technokratickému mysleniu. **Ak dokážu trpieť, ako my – ľudia, mali by mať aj právo na dôstojné zaobchádzanie**. Nieкто by mohol povedať, že je to prílišná precítlivenosť, ktorá bráni navyšovaniu spotreby, nami označovanej ako pokrok. No práve takto zmýšľal Bileám, svojhlavo sa ženúci za svojou zákazkou, našťavaný, že nádejny kšeft nefunguje. **Pán Boh Bileámovo zlé smerovanie prekazil a použil si na to oslicu**.

Proroka Jonáša zachraňuje pred smrťou utopením veľká ryba. Jonáš napokon splní Božie poverenie a volá obyvateľov Ninive k pokániu. Sám však neverí, že by sa títo tvrdí Asýrčania mohli zmeniť. – Na prekvapenie sa však úprimne kajajú a postia. **Pôst držia dokonca aj zvieratá**. Pre Jonáša to je Božie upozornenie, **že ani tzv. nemé tváre nie sú iba „nevedomé“ Božie hoviadka, ale stvorenia Božie, ktoré sa zapájajú do pokánia, aby pomohli prelomiť hrozbu zničenia mesta**. Kým Jonášovi nie je nikoho a ničoho v Ninive ľúto, **Pán Boh ľutuje každú stratu – stratu života ľudí i zvierat**. Evanjelium pripomína, že nebeský Otec živí aj vtákov, ktorí ani nesejú, ani nežnú (Mt 6, 26).

Tiež, že ani vrabček nespadne na zem bez vôle nášho nebeského Otca (Mt 10, 29). Pán Ježiš sa narodil v príbytku oviec. Na začiatku svojho verejného pôsobenia žil na púšti štyridsať dní s divou zverou a anjeli Mu slúžili (Mk 1, 12). **Ježiš odstraňuje prekážky nielen medzi ľuďmi, ale aj medzi ľuďmi a ostatným stvorením**.

My zvieratá nezriedka vnímame len ako súčasť živočíšnej výroby. Boh ich hodnotí omnoho vyššie.

Bohatý a značkovo obliekajúci sa muž bezmyšlienkovite obchádza – odmieta vidieť chudobného Lazára, ktorému robia spoločnosť aspoň pouličné psy (L 16, 21). Oni jediní mu prejavia súcit.

Premýšľajme, či tým Lazárom – tým slabším bližným, ktorý potrebuje pomoc, nie je aj sama príroda – Božie stvorenie? Keď nám sviatok Poďakovania za úrody pripomenul, vďaka Komu sme žiť v dostatku, **varujme sa toho, aby nás Božie dary začali oddeľovať od druhých**.

Onen **zvláštny katering**, keď Eliášovi pokrm nosili krkavce, nám pripomína, že ani v časoch ohlasovanej drahoty sa nemusíme báť. Pán Boh sa o nás i všetko živé stará. Jeho slovo je dôveryhodné a hodné nasledovania.

Použitím myšlienok Davida Šorma: [Martin Šefranko, ev. a. v. farár](#)